



Grey Scale #13



DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

# AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA ORGANIZACJI I MOBILIZACJI WOJSK

Egz. Nr 1

ppłk dypl. Antoni RUSZTECKI  
kmdr por. dypl. Wacław KARBOWIAK

ZASADY I CECHY CHARAKTERYSTYCZNE BUDOWY ZWIĄZKU  
OPERACYJNEGO, ZWIĄZKU TAKTYCZNEGO I ODDZIAŁÓW WOJSK  
LOTNICZYCH ORAZ MARYNARKI WOJENNEJ NA TLE USTALONYCH  
ZASAD I SPOSOBÓW WYKONYWANIA ZADAŃ BOJOWYCH



44379

WARSZAWA

STYCZEN

1971



AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO  
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA ORGANIZACJI I MOBILIZACJI WOJSK

Egz. Nr 1

ppłk dypl. Antoni RUSZTECKI  
kmdr por. dypl. Wacław KARBOWIAK

ZASADY I CECHY CHARAKTERYSTYCZNE BUDOWY ZWIĄZKU  
OPERACYJNEGO, ZWIĄZKU TAKTYCZNEGO I ODDZIAŁÓW WOJSK  
LOTNICZYCH ORAZ MARYNARKI WOJENNEJ NA TLE USTALONYCH  
ZASAD I SPOSOBÓW WYKONYWANIA ZADAŃ BOJOWYCH



44379

WARSZAWA

STYCZEŃ

1971

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO  
im. gen. broni K. Swierczewskiego

**JAWNE**

KATEDRA ORGANIZACJI I MOBILIZACJI WOJSK

PODSTAWA  
Ustawa z dnia 22 stycznia 1969 roku  
art. 86 ust. 2  
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)

**PRZEKLASYFIKOWANO**  
**Protokół Nr 12657**

Egz. nr ... 1

ppłk dypl. RUSZTECKI Antoni  
kmdr por.dypl. KARBOWIAK Wacław

ZASADY I CECHY CHARAKTERYSTYCZNE BUDOWY ZWIĄZKU  
OPERACYJNEGO, ZWIĄZKU TAKTYCZNEGO I ODDZIAŁÓW WOJSK  
LOTNICZYCH ORAZ MARYNARKI WOJENNEJ NA TLE USTALONYCH  
ZASAD I SPOSOBÓW WYKONYWANIA ZADAŃ BOJOWYCH



BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP  
Instytut Ustawa Zbrodni Specjalnych  
Nr ewid.

94379

WARSZAWA

STYCZEN

1971 r.

1875

1876

1877

1878

1879

## CZĘŚĆ I. WOJSKA LOTNICZE

Wojska lotnicze, zgodnie ze swoim przeznaczeniem i zadaniami, dzielą się na lotnictwo operacyjne, przewidziane do działań w składzie frontu oraz lotnictwo, pozostające na terytorium kraju.

W okresie pokoju podział ten nie jest tak wyraźny, bowiem dowodzenie tymi wojskami i kierowanie ich działalnością realizowane jest przez Dowództwo Wojsk Lotniczych, odpowiedzialne za całość kształtu działalności i przygotowania tych wojsk do działań na froncie zewnętrznym i wewnętrznym. Przewiduje się, że Dowództwo Wojsk Lotniczych na okres "W" przekształci się w dowództwo AL, któremu podporządkowuje się lotnicze ZT i oddziały przeznaczone do działań w składzie AL /frontu/ oraz z pozostałości DWL wydzieli się Szefostwo Wojsk Lotniczych, skupiające jednostki szkolne i materiałowo-technicznego zabezpieczenia. Tak więc w okresie "W" Szefostwo Wojsk Lotniczych wraz z podległymi jednostkami spełnia rolę centralnego organu materiałowo-technicznego zabezpieczenia i bazy szkoleniowej dla całych wojsk lotniczych, tak AL, jak i lotnictwa OPK oraz Marynarki Wojennej.

Przedmiotem dalszych rozważań w kontekście wydzielonego tematu będzie lotnictwo operacyjne, a więc Armia Lotnicza, dywizje lotnicze oraz pułki, bowiem związki i oddziały te stanowią trzon i główną siłę uderzeniową wojsk lotniczych.

### 1. Ogólne zasady budowy organizacyjnej i składu bojowego związków i oddziałów lotniczych

Do czynników bezpośrednio wpływających na budowę organizacyjną i skład bojowy związków i oddziałów lotniczych należy niewątpliwie zaliczyć:

1/ Rolę i zadania wojsk operacyjnych w systemie obronnym państw - uczestników UW i wpływające stąd zobowiązania strony polskiej.

2/ Skład i zadania frontu /rozmach operacji, ilość i zadania armii ogólnowojskowej/.

3/ Stan, uzbrojenie i wyposażenie wojsk przeciwników, w tym szczególnie wojsk lotniczych i wojsk obrony powietrznej, ze szczególnym uwzględnieniem kierunku działania frontu.

4/ Zadania AL w systemie wojsk frontu, po uwzględnieniu zadań przewidzianych do wykonywania przez wojska sojusznicze /tzw. "świadczenia" np. lotnictwa dalekiego zasięgu, transportowego, nosicielei itp./

5/ Możliwości ekonomiczne kraju w zakresie środków dla wojsk lotniczych /budżetowe, produkcyjne, importowe/.

6/ Doświadczenia Sił Powietrznych i OPK ZSRR.

7/ Możliwości bojowe sprzętu lotniczego, znajdującego się na uzbrojeniu oraz perspektywicznego.

8/ Taktykę działań ZT i oddziałów.

9/ Organizację systemu wsparcia lotniczego i osłony wojsk frontu.

Do szczególnie ważnych czynników bezpośrednio wpływających na budowę organizacyjną i skład bojowy AL, ZT i oddziałów należą, w naszych warunkach, możliwości ekonomiczne kraju tj. możliwości budżetowe, produkcyjne i importowe oraz organizacja systemu wsparcia lotniczego i osłony wojsk frontu, a także doświadczenia Sił Powietrznych i OPK ZSRR. Wiadomo, że od możliwości ekonomicznych kraju w dużej mierze zależy wielkość środków budżetowych dla Sił Zbrojnych, a z kolei ich rozdział na poszczególne rodzaje sił ma bezpośredni wpływ na ilość sprzętu bojowego, która następnie zależy od możliwości produkcyjnych, a przede wszystkim importu.

Dla wojsk lotniczych podstawowe znaczenie ma import sprzętu lotniczego, bowiem baza produkcyjna kraju jest dość znikoma. Podstawowe typy samolotów bojowych i transportowych importujemy z ZSRR. Od wymienionych czynników zależy

więc skład bojowy i możliwości oddziałów oraz ich ilość w AL. Są to więc czynniki decydujące w naszych warunkach o składzie bojowym AL, które powiązane z uzyskanymi doświadczeniami sił powietrznych i OPK ZSRR /w drodze obopólnych konsultacji/ krystalizują skład bojowy i możliwości AL.

Poważną rolę przy określaniu składu bojowego AL oraz lotniczych ZT spełnia organizacja wsparcia lotniczego i osłony wojsk frontu. Organizację tę określają odpowiednie dyrektywy o zasadach dowodzenia lotnictwem operacyjnym oraz organizacji i funkcjonowaniu systemu OPL frontu.

Dyrektywy te oraz postanowienia Kierownictwa MON określają, że AL może posiadać około dwóch - trzech dywizji lotnictwa szturmowo-rozpoznawczego, w składzie po dwa pułki myśliwsko-szturmowe i jeden pułk lotnictwa rozpoznawczego i artylerijskiego w każdej, jedną DLM w składzie trzech pułków lotnictwa myśliwskiego, pułk lotnictwa myśliwsko-bombowego, pułk lotnictwa rozpoznania operacyjnego, dwa pułki lotnictwa wojsk lądowych /po jednym dla armii pierwszorzutowych, w których znajduje się eskadra łącznikowa armii i pięć eskadr śmigłowców ZT oraz klucze BA/, pułk lotnictwa transportowego i pułk śmigłowców transportowych. Przy tym składzie bojowym AL do bezpośredniego wsparcia i rozpoznania dla 2-ch armii pierwszorzutowych przewidziano po jednej DLSzR /nie wyklucza się przy tym możliwości scentralizowanego użycia DLSzR/.

DLM przewidziana jest do wykorzystania w systemie OPL frontu scentralizowanie, z tym, że działania pułków lotnictwa myśliwskiego są powiązane z ogólnym systemem wykrywania i naprowadzania lotnictwa na cele powietrzne od szczebla ZT wzwyż.

Pułk myśliwsko-bombowy, rozpoznania operacyjnego oraz pułki transportowe przewidziane są do wykorzystania systemem scentralizowanym, przez D-two AL, stosownie do zadań. Należy tu zaznaczyć, że system dowodzenia lotnictwem operacyjnym jest dostosowany do organizacji wsparcia i osłony wojsk frontu, a postanowienia wspomnianej dyrektywy stanowią podstawę do budowania organizacji i wyposażenia, po-

cząwszy od d-twa AL, poprzez d-twa lotniczych ZT, oddziałów, do jednostek zabezpieczenia /łączności, radiotechnicznych i obsługi/ włącznie.

## 2. Podstawowe założenia budowy organizacyjnej AL. d-twa ZT i oddziałów

Oprócz ogólnych założeń budowy organizacyjnej d-tw szczebla operacyjnego, taktycznego i oddziałów, które nie będą tu przedmiotem rozważań - AL posiada cały szereg cech specyficznych, wpływających bezpośrednio na jej budowę organizacyjną. Cechy te wypływają z zadań, taktyki działań oraz właściwości taktyczno-technicznych i eksploatacyjnych sprzętu lotniczego.

### 1/ Założenia budowy organizacyjnej d-twa AL i jej jednostek zabezpieczenia

Podstawowymi założeniami budowy organizacyjnej d-twa AL i jednostek zabezpieczenia są zasady dowodzenia lotni - otwem operacyjnym, które zakładają:

- posiadanie przez AL SD, rozmieszczonego w rejonie SD frontu i przystosowanego do pracy w dwóch położeniach /praca dwuzmienna/;
- organizowanie KSD AL, przystosowanego do pracy w jednym położeniu, w gotowości do ewentualnego przejęcia dowodzenia AL;
- posiadanie grupy operacyjnej w kilkusobowym składzie na SD frontu;
- wydzielanie przedstawicieli na SD armii, Mar.Woj. do grupy kierowania desantem powietrznym oraz SD OPK;
- wydzielanie grupy OPL na SD OPL frontu /połączone SD OPL frontu rozwija się w rejonie SD AL/.

Te założenia funkcjonalne stanowią podstawę rozliczeń poszczególnych komórek organizacyjnych d-twa AL, a w stosunku do jednostek zabezpieczenia tj. pułku łączności i pułku zabezpieczenia AL - także w odniesieniu do budowy organizacyjnej oraz ich składu i wyposażenia w sprzęt i urządzenia. Wg tych założeń jednostki zabezpieczenia posiadają w swym składzie odpowiednie pododdziały zabezpieczające

poszczególne elementy d-twa AL, a więc SD AL /dwupołożeniowe/ oraz KSD /jednopołożeniowe/. Obowiązujący system łączności, wynikający z organizacji dowodzenia, stanowi podstawę obliczeń potrzebnych sił i środków łączności, a organizacja materiałowo-technicznego zabezpieczenia oraz ochrony i obrony - określa potrzebne siły i środki w pułku zabezpieczenia. Zakłada się przy tym, że praca na poszczególnych elementach SD AL powinna odbywać się systemem w zasadzie dwuzmiennym, w tym i na sprzęcie łączności, natomiast planszyciści i operatorzy stacji radiolokacyjnych oraz radiotelegrafistów przy pracy ciągłej powinni pracować na trzy zmiany /w tym nawigatorzy systemów radiolokacyjnych/.

## 2/ Założenia budowy organizacyjnej d-tw dywizji lotniczych

Rozważania dotyczące d-tw dywizji lotniczych zostaną oparte na dywizji lotnictwa szturmowo-rozpoznawczego /DLSzR/, bowiem ustawienie organizacyjne dywizji lotnictwa myśliwskiego, przy założeniu posiadania tylko jednej DLM trzypułkowej, jest w trakcie ustaleń.

Podstawą budowy organizacyjnej d-twa DLSzR i jego jednostek zabezpieczenia jest ustalony system dowodzenia, który zakłada:

- posiadanie głównego organu dowodzenia dywizji, jakim jest SD DLSzR, przystosowane do pracy w dwóch położeniach i rozmieszczane w rejonie węzła lotniskowego;

- organizowanie WSD DLSzR, przystosowanego do pracy również w dwóch położeniach i rozmieszczanego na SD armii ogólnowojskowej, na korzyść której działa DLSzR;

- wydzielanie oficerów łącznikowych lotnictwa do d-ów ZT /DZ, DPanc/ oraz nawigatorów naprowadzania lotnictwa do radiolokacyjnych posterunków wykrywania i naprowadzania armii i frontu, organizowanych na bazie batalionów radiotechnicznych tych związków operacyjnych.

Przyjęto tu zasadę, że oficerów lotnictwa do ZT oraz armii i frontu przetrzuca się transportem powietrznym i samochodowym, natomiast lotnicze środki łączności i sprzęt radiolokacyjny znajdują się organicznie w pododdziałach wojsk lądowych.

Odnosnie d-twa dywizji lotnictwa myśliwskiego, zakłada się, że będzie ono organizować jedno SD dwupołożeniowe oraz WSD, którego zadania i skład ustala się zgodnie z określonymi potrzebami. Aktualnie natomiast dla t-twa DLM założenia określają, że DLM organizuje system SD tak, jak DLSZR, z tym, że WSD DLM rozmieszcza się na SD OPL armii.

Stosownie do przedstawionych założeń i zadań d-tw dywizji lotniczych budowana jest struktura organizacyjna batalionów łączności dywizji, których zadaniem jest także materiałowo-techniczne zabezpieczenie tych dowództw. D-twa dywizji nie są organami zaopatrzeniowymi pułków, bowiem zaopatrywanie jednostek odbywa się bezpośrednio z Ruchomych Baz AL, natomiast d-twa dywizji posiadają jedynie aparat służb zaopatrzenia, spełniający funkcje kontrolno-interwencyjne i organizatorskie w stosunku do jednostek.

Na szczeblu dywizji z organów remontowych są tylko polowe warsztaty lotnicze i ruchome warsztaty naprawy samochodów, zgodnie z założeniem, że remont bieżący sprzętu odbywa się w jednostkach, natomiast średni w organach remontowych AL i frontu, główny zaś w organach remontowych w kraju. Na szczeblu dywizji lotniczej nie organizuje się dowozu środków materiałowych, ani zabezpieczenia lotniskowego, bowiem zadania te są w gestii dowództwa AL, które posiada jednostki transportowe i lotniskowe.

### 3/ Założenia budowy organizacyjnej bojowych pułków lotniczych AL

Podstawę budowy organizacyjnej pułków lotniskowych AL stanowią następujące założenia:

- oparcie na organizacji bojowej pułków lotniczych sił powietrznych ZSRR, a mianowicie pułk składa się z trzech eskadr lotniczych, pododdziału zaopatrzenia oraz łączności i UL. Eskadra lotnicza składa się z kluczy lotniczych i posiada 12 samolotów bojowych /łącznie w pułku - 36 samolotów bojowych, natomiast w pułku radzieckim 40 samolotów, gdyż dochodzą 4 samoloty dowództwa pułku, których u nas nie ma/;
- taktyka działań poszczególnych rodzajów lotnictwa;

- pułk może działać z dwóch lotnisk /tak w okresie "P" jak i "W"/. Zakłada się, że zabezpieczenie w sprzęt łączności i UL powinno zapewnić starty i lądowanie samolotów w trudnych warunkach meteorologicznych i w nocy, z dwóch kierunków lądowania;

- struktura organizacyjna pułków lotniczych jest w zasadzie jednolita, natomiast wyposażenie w sprzęt zabezpieczenia dostosowane do typów samolotów /np. pułki lotnictwa myśliwskiego posiadają stanowiska techniczne przygotowania rakiet, większe ilości transportu samochodowego/;

- normy personelu technicznego i obsługi /na razie robocze/ dostosowane do poszczególnych typów samolotów /na jeden samolot, dla klucza, eskadry i pułku/ oraz normy obsługi na poszczególne typy sprzętu łączności, UL, samochodowego, lotniskowego;

- normy zapasów ruchomych środków materiałowych oraz ilości sprzętu tabelarycznego do przewozu transportem samochodowym;

- normy odtworzenia gotowości bojowej /do powtórnego wylotu/ samolotu, klucza, eskadry i pułku, stanowiące podstawę do obliczeń potrzebnej ilości samochodowego transportu specjalnego;

- zasady rozmieszczenia pułku i jego rozśrodkowania na lotnisku oraz ochrony i obrony.

Według tych podstawowych założeń jest budowana organizacja pułku oraz dokonywane obliczenia potrzebnych sił i środków /transportu, urządzeń, ochrony i obrony itp/.

Pułk, jak wiadomo, składa się z następujących zasadniczych elementów /pododdziałów/:

- sztabu;
- SD;
- 3-ch eskadr lotniczych;
- dywizjonu technicznego /trzy eskadry techniczne i dział technicznej obsługi samolotów oraz PWR/;
- batalionu zaopatrzenia;
- dywizjonu dowodzenia lotami.

Etatowo pułk składa się z 3-ch elementów:

- SD, części lotniczo-technicznej i sztabu pułku /etat pułku/;
- batalionu zaopatrzenia;
- dywizjonu dowodzenia lotami.

Bataliony zaopatrzenia i dywizjony dowodzenia lotami są zamienialne w swojej grupie /np. obsługujące samoloty MiG-21, samoloty myśliwsko-szturmowe/.

Pododdziały te, mogące dzielić się na 2 elementy do zabezpieczenia dwóch lotnisk, można "oderwać" od "swoich" pułków i podporządkować innym pułkom.

Każdy batalion zaopatrzenia posiada pododdziały: lotniskowy, samochodowy, zaopatrzenia lotniczo-technicznego, kwatermistrzowskiego, ochrony, chemiczny.

Każdy dywizjon dowodzenia lotami posiada zespół dowodzenia lotami, kompanię łączności /sprzęt do łączności przewodowej, radiowej KF i UKF/ oraz warsztat naprawczy i mały poddział transportowo-gospodarczy, a także kompanię UL /radio-lokacyjny system lądowania - docelowo, dwa radionamierniki, radiostacje prowadzące, sprzęt oświetleniowy, jak reflektory, systemy "Łucz" oświetlenia DS, urządzenia typu "Światłuszka"/.

4/ Podstawowe założenia budowy tyłów AL

Podstawowym założeniem budowy tyłów AL jest organizacja materiałowo-technicznego, medycznego i lotniskowego zabezpieczenia AL.

W myśl założeń dowództwo AL jest organizatorem tego zabezpieczenia, poprzez szefostwa ruchomych baz AL oraz dowództwa dywizji lotniczych. Zakłada się, że AL w sprzęt i środki typu lotniczego zaopatrywana jest przez szefostwo wojsk lotniczych z kraju /w tym remont główny sprzętu lotniczego/, natomiast zaopatrzenie i remont typu ogólnowojskowego - organizuje dla AL front. AL zaopatruje bezpośrednio jednostki poprzez dwa szefostwa RBAL, które posiadają odpowiednie składnice i jednostki transportowe oraz remontowe. W składnicach lotniczych AL są magazyny sprzętu uzbrojenia ogólnowojskowego

i chemicznego. AL posiada także swoją bazę medyczną w postaci medycznych batalionów wzmocnienia oraz urządzenia kwatermistrzowskie /WPH, rzeźnię, pralnię, łaźnię, oddział NBP/, a także interwencyjne składnice: żywnościową i intendencką /w tym zaopatrzenia medycznego/.

Zakłada się przy tym, że jednostki AL, bazujące w pobliżu składów frontu /armii/ mają być zaopatrywane z tych składów, przy zaangażowaniu własnego transportu.

AL posiada także jednostki lotniskowe, których wykorzystanie planowane jest centralnie /bbl-e, kompanię maskowania i porzeczki lotnisk, kompanię budowy nawierzchni, wykorzystywaną m.in. do przystosowania odcinków autostrad/.

#### 5/ Założenia budowy organizacyjnej pododdziałów radiotechnicznych AL

Podstawą założeń organizacyjnych jest jednolity system wykrywania, powiadamiania i naprowadzania, za organizację i funkcjonowanie którego odpowiada szef wojsk OPL frontu. Stosownie do tego oraz zgodnie z ustalonymi przez Sztab Generalny potrzebami dla AL - zakłada się:

- posiadanie przez każdy pułk lotnictwa myśliwskiego RPWN-u dwupołożeniowego, przystosowanego do wykrywania, powiadamiania i naprowadzania lotnictwa na cele powietrzne;
- posiadanie przez każdy pułk bojowy posterunku radiolokacyjnego /plmsz, plmb, prtia, plro/ do wykrywania celów powietrznych i powiadamiania, a w stosunku do plmsz - także naprowadzania własnych samolotów na te cele.

Ponadto, zgodnie z ustaleniami Sztabu Generalnego do pododdziałów radiotechnicznych DLM zostały wprowadzone urządzenia półautomatycznego systemu wykrywania i naprowadzania "Wozduch", które wykorzystywane są do zbierania informacji radiolokacyjnej z RPWN-ów pułków lotnictwa myśliwskiego oraz naprowadzania półautomatycznego samolotów na cele powietrzne. Urządzenia te są wprowadzone na szczeblu pułku lotnictwa myśliwskiego i dowództwa dywizji, natomiast nie są przewidziane w systemie wojsk OPL, tj. na szczeblu armii i frontu oraz AL.

Aktualnie każda DLM posiada batalion radiotechniczny, w skład którego wchodzi: sprzęt i urządzenia RPWN-ów pułków lotnictwa myśliwskiego oraz kompania automatyzacji dowodzenia dywizji.

Dywizja lotnictwa myśliwsko-szturmowego /DLSzR/ posiada kompanię radiotechniczną, w skład której wchodzi posterunki radiolokacyjne pułków.

Docelowo zakłada się, że środki radiotechniczne nie będą ustawione organizacyjnie, jak dotychczas, natomiast zostaną włączone na poszczególnych szczeblach do:

– dywizjonów dowodzenia lotami /batalionów zabezpieczenia elektronicznego/ – na szczeblu pułków lotniczych /plmsz, plrt, plmb/.

Przedstawione w niniejszym opracowaniu zasady i cechy charakterystyczne budowy organizacyjnej AL, ZT i oddziałów lotniczych na tle ustalonych zasad i sposobów wykonywania zadań bojowych stanowią szereg złożonych problemów ekonomicznych, taktycznych i zaopatrzeniowych, od prawidłowego rozwiązania których zależy w dużej mierze powodzenie i rezultaty działań bojowych. Na te elementy pion organizacyjno-mobilizacyjny w porozumieniu z odpowiednimi pionami Sztabu Generalnego zwraca szczególną uwagę przy opracowywaniu organizacji i ustalaniu wyposażenia AL i jej ZT oraz oddziałów.

## Część II. MARYNARKA WOJENNA

### Czynniki wpływające na strukturę organizacyjną sił Marynarki Wojennej

Zasadniczym czynnikiem determinującym strukturę organizacyjną Marynarki Wojennej jako rodzaju sił zbrojnych są zadania bojowe przewidywane na okres wojny.

Przy tym zarysowują się głównie dwa rodzaje zadań - o charakterze zaczepnym i obronnym, a mianowicie:

- niszczenie sił morskich nieprzyjaciela na określonym kierunku operacyjnym;
- obrona systemu bazowania własnych sił w strefie odpowiedzialności Marynarki Wojennej.

W zależności od sytuacji operacyjnej na morskim teatrze działań wojennych pierwsze zadanie może być realizowane w ramach zadania drugiego.

Wymienione zadania siły Marynarki Wojennej mogą wykonywać drogą operacji morskich lub systematycznej działalności bojowej własnych sił. Cechą charakterystyczną morskiej operacji jest to, że:

- biorą w niej udział z reguły wszystkie rodzaje sił Marynarki Wojennej, których przeznaczenie odpowiada treści operacji;
- siły te prowadzą intensywną działalność bojową na określonym kierunku operacyjnym w ściśle określonym czasie.

Stąd też istnieje potrzeba tworzenia ZOT i ZT, a w warunkach Marynarki Wojennej i oddziałów, zdolnych do zapewnienia osiągnięcia celów operacji.

Specyfika systematycznej działalności bojowej polega głównie na użyciu części sił Marynarki Wojennej w ciągu długiego okresu

czasu do działań, mających na celu utrzymanie sprzyjającego reżimu operacyjnego we własnej strefie odpowiedzialności.

Zadania z tym związane wykonują również ZOT, ZT .: oddziały częścią swoich sił.

Przewidywane zadania bojowe Marynarki Wojennej wykonują następujące rodzaje sił:

- okręty nawodne,
- lotnictwo morskie,
- okręty podwodne,
- nadbrzeżne jednostki raketowe i artyleryjskie.

Zadania specjalnego oraz materiałowo-technicznego zabezpieczenia działalności rodzajów sił Marynarki Wojennej sprawują jednostki specjalne oraz służby: rozpoznania, chemiczna, obserwacji i łączności, inżynierska, hydrograficzna i zaopatrzenia materiałowo-technicznego.

Istotnym czynnikiem wpływającym na strukturę organizacyjną sił Marynarki Wojennej są ich możliwości bojowe. W zależności od siły uderzeniowej tworzy się określone pod względem ilościowym organiczne zespoły /pułk, eskadra lotnictwa myśliwsko-szturmowego lub dywizjon, grupa okrętów itp. /zdolne zniszczyć lub obezwładnić typową jednostkę organizacyjną potencjalnego przeciwnika, np. eskadrę KT, okręt podwodny, duży okręt nawodny itp.

Nader ważnym czynnikiem odgrywającym określoną rolę w tworzeniu struktury organizacyjnej ZOT, ZT i oddziałów jest konieczność zapewnienia ciągłego i sprężystego dowodzenia nimi w czasie walki, co uzyskuje się między innymi poprzez podporządkowanie jednemu dowódcy optymalnej ilości podległych ogniw dowodzenia.

#### Struktura organizacyjna zasadniczych rodzajów sił Marynarki Wojennej

W Marynarce Wojennej zorganizowane są:

- związki operacyjno-taktyczne /flotylle okrętów i flotylle obrony wybrzeża/;
- związki taktyczne /brygady okrętów/;
- oddziały /pułk lotnictwa morskiego, samodzielne dywizjony okrętów i artylerii raketowej - szczebla pułku/;

- pododdziały /dywizjony okrętów, eskadry lotnictwa morskiego, baterie artylerii stałej - szczebla batalionu/.

Lotnictwo morskie oraz oddziały i pododdziały raketowe i artyleryjskie są zorganizowane według ogólnie przyjętych zasad organizacyjnych dla tych jednostek w Wojsku Polskim.

W zależności od rodzajów wykonywanych zadań wszystkie jednostki pływające Marynarki Wojennej dzielą się na:

- okręty bojowe - przeznaczone do wykonywania zadań bojowych na morzu przy użyciu środków walki;

- okręty zabezpieczenia bojowego i specjalnego oraz okręty szkolne - przeznaczone do wykonywania zadań zabezpieczających działalność bojową sił Marynarki Wojennej oraz do szkolenia oficerów okrętowych;

- pomocnicze jednostki pływające - przeznaczone do wykonywania zadań materiałowo-technicznego zabezpieczenia sił Marynarki Wojennej.

Do wyżej wymienionych grup wchodzi następujące klasy jednostek pływających:

- do I grupy - okręty podwodne, niszczyciele raketowe i klasyczne, kutry raketowe i torpedowe, ścigacze okrętów podwodnych /jak również w przyszłości dozorcze lub fregaty/, trałowce bazowe, okręty i kutry desantowe, kutry trałowe;

- do II grupy - okręty rozpoznawcze, okręty dowodzenia, okręty i kutry hydrograficzne, okręty szkolne, kutry obserwacji minowej;

- do III grupy - wszystkie pomocnicze jednostki morskie i bazowe /bazy pływające okrętów nawodnych i podwodnych, morskie i redowe jednostki transportowe, jednostki zabezpieczenia technicznego, kutry rozpoznania chemicznego, jednostki ratownicze i sanitarne, pływające magazyny itp./.

Niniejsze opracowanie omawia tylko zasady budowy organizacyjnej zespołów okrętów bojowych, ponieważ struktura organizacyjna zespołów okrętów zabezpieczenia bojowego i specjalnego oraz pomocniczych jednostek pływających jest analogiczna.

Flotylla okrętów przeznaczona jest do wykonywania uderzeń raketowo torpedowo-artyleryjskich na obiekty morskie i brzegowe nieprzyjaciela samodzielnie i we współdziałaniu z lotnictwem Marynarki Wojennej oraz zespołami okrętów flot sojuszniczych na wyznaczonym kierunku operacyjnym.

W skład flotylli wchodzi:

- kutry raketowe i torpedowe,
- okręty podwodne,
- niszczyciel raketowy,
- niszczyciel klasyczny.

Okręty te oprócz niszczycieli tworzą dwa dywizjony okrętów raketowo-torpedowych oraz jeden dywizjon okrętów podwodnych.

Dywizjon kutrów raketowo-torpedowych ustawiony jest organizacyjnie w ten sposób, że w działaniach bojowych mogą być tworzone nieetatowe dwie okrętowe grupy uderzeniowe, dysponujące dużą siłą rażenia. Podstawową zasadą organizowania takich grup jest ustalenie minimalnej ilości okrętów, która by zapewniła wykonanie określonego częściowego zadania taktycznego, tj. zniszczenia dużego lub średniego okrętu bojowego w warunkach przeciwdziałania nieprzyjaciela. Aby wykonać to zadanie, do pozycji ogniowej powinien dojść jeden kuter raketowy. Dlatego też w skład grupy wchodzi dwa-trzy kutry raketowe i trzy-cztery kutry torpedowe. Zakłada się bowiem, że w wyniku przeciwdziałania nieprzyjaciela na przejściu morzem i w rejonie walki zostaną zniszczone jeden-dwa kutry raketowe. Kutry torpedowe spełniają w okrętowej grupie uderzeniowej funkcje śledzenia i rozpoznania nieprzyjaciela, naprowadzenia nań kutrów raketowych własnej grupy oraz rozwinięcia powodzenia kutrów raketowych.

Dywizjon kutrów raketowo-torpedowych zapewnia zniszczenie lub osłabienie typowego zespołu nieprzyjaciela w składzie dwóch-trzech średnich okrętów bojowych. Struktura organizacyjna dywizjonu zapewnia sprawną organizację dowodzenia i szkolenia.

Do wykonania typowych zadań uderzeniowych okręty podwodne formuje się zwykle w brygady w składzie 9-12 jednostek. Ta ilość okrętów uwarunkowana jest możliwościami taktyczno-technicznymi gwarantującymi zniszczenie małego konwoju w składzie 3-4 transportowców lub średnica okrętów bojowych w pasie o szerokości do 2000m

W naszych warunkach ze względów ilościowych okręty podwodne /cztery jednostki/ tworzą dywizjon, którego możliwości bojowe sprzyjają wykonaniu zadań flotyli na określonym kierunku operacyjnym. Taką również funkcję spełniają niszcyciele podporządkowane bezpośrednio dowódcy flotyli.

Flotylla obrony wybrzeża przeznaczoną jest głównie do obrony i zabezpieczenia bazowania sił Marynarki Wojennej oraz obrony przybrzeżnych komunikacji w strefie odpowiedzialności flotyli.

W skład flotyli wchodzi:

- dywizjon trałowców bazowych,
- dywizjon ścigaczy,
- dywizjon kutrów trałowych,
- baterie artylerii stałej,
- pododdziały chemiczne, saperskie, łączności oraz materiałowo-technicznego zaopatrzenia.

W skład dywizjonu trałowców bazowych wchodzi cztery grupy okrętów po trzy okręty w każdej. Grupa trałowców bazowych stanowi podstawową jednostkę trałową, która jest zdolna do wykonania typowych prac trałowych z wymaganą efektywnością na określonych akwenach morskich. Grupa trałowców w składzie trzech jednostek jest najbardziej efektywną ze względu na:

- wystarczająco duże zdolności trałowe /szerokość pasa przetrałowania, synchronizację trałowania niekontaktowego/;
- możliwości sprawnego i bezpiecznego manewrowania w szyku trałowym.

Dywizjon ścigaczy składa się z dwóch grup po cztery okręty w każdej. Taka ilość okrętów w grupie uwarunkowana jest potrzebą przeszukania odpowiednio szerokiego pasa akwenu morskiego z określonym prawdopodobieństwem wykrycia okrętu podwodnego i jego zniszczenia oraz możliwościami sprężystego dowodzenia.

Jedna pełna salwa uzbrojenia przeciw okrętom podwodnym grupy ścigaczy powinna w maksymalnym stopniu pokryć swą siłą rażenia błędy powstałe z niedoskonałości urządzeń technicznych i wyszkolenia załogi okrętu.

Brygada okrętów desantowych przeznaczona jest do przewożenia

i wysadzania desantu metodą brzeg-brzeg. Jest ona w stanie jednorazowo przewieźć zasadnicze siły pułku desantowego /rzut bojowy/ ze środkami wzmocnienia.

W jej skład wchodzi dwa dywizjony okrętów i jeden dywizjon kutrów desantowych.

Organizacja dywizjonowa brygady ma zapewnić sprężyste dowodzenie oraz właściwy tok szkolenia.

Podstawową jednostką organizacyjną zespołów okrętowych jest okręt Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej /tradycyjny skrót ORP/. W zależności od przeznaczenia i właściwości taktyczno-technicznych okręty dzielą się na cztery rangi. Marynarka Wojenna nie posiada okrętów I rangi. Do okrętów II rangi zalicza się: niszczyciele klasyczne i raketowe oraz okręty podwodne; do okrętów III rangi - ścigacze okrętów podwodnych, trałowce bazowe, okręty desantowe, kutry raketowe i duże kutry torpedowe; do okrętów IV rangi - małe kutry torpedowe, kutry trałowe i desantowe.

Okręt jako podstawowa jednostka organizacyjna posiada specyficzną strukturę organizacyjną - działy okrętowe na okrętach II i III rangi, stanowiska bojowe na okrętach wszystkich rang.

Działy okrętowe są utworzone według rodzajów urządzeń technicznych i środków bojowych, w które dany okręt jest wyposażony. Na okrętach mogą występować następujące działy okrętowe:

- dz. I - nawigacyjny,
- dz. II - raketowy i artyleryjski,
- dz. III - broni podwodnej,
- dz. IV - łączności,
- dz. V - obserwacji technicznej.
- dz. VI - elektromechaniczny,
- dz. VII - chemiczny,
- dz. VIII - medyczny,
- dz. IX - kwatermistrzowski.

Na czele każdego działu okrętowego stoi dowódca działu posiadający odpowiednią specjalność. Na małych okrętach jeden oficer /chorąży/ może kierować kilkoma działami.

Działy okrętowe w zależności od różnorodności urządzeń technicznych i uzbrojenia dzielą się na grupy i drużyny, np. kotłowa, maszynowa, drenażowa, pokładowa itp.

W działach okrętowych występują t.zw. stanowiska bojowe - część pokładu, pomieszczenia lub grupa pomieszczeń wraz z wyposażeniem przeznaczonych do wykonywania określonych czynności bojowych.

Wszystkie stanowiska bojowe na okręcie mają swoje nazwy i kolejne numery w ramach poszczególnych działów okrętowych.

Struktura organizacyjna, w szczególności pojedynczego okrętu, stanowi w zasadzie organizację formalną. Powyższy fakt spowodowany jest ustaleniem optymalnej ilości załogi dla wykonania zasadniczych funkcji na stanowiskach bojowych i ekonomią wykorzystania miejsca na okręcie. Funkcje pomocnicze wykonywane są w ramach specjalności zastępczych. Np. na stanowisku bojowym obsługi dział głównego kalibru funkcjami pomocniczymi będą wręczyciele, nastawniczowie itp., które są wykonywane przez specjalistów, w tym przypadku spoza działu artyleryjskiego.

Organizację bojową okrętu określają alarmowe rozkłady bojowe, np.:

- rozkład bojowy alarmu artyleryjskiego.
- rozkład bojowy alarmu torpedowego,
- rozkład bojowy alarmu przeciwlotniczego itp.

Rozkłady bojowe określają więc czynności wszystkich członków załogi okrętu niezbędne dla właściwego wykorzystania uzbrojenia i walorów taktyczno-technicznych okrętu w określonych sytuacjach bojowych.

Odbito w 100 egz.

Egz. nr 1-100 Bibl. Tajna

Wyk. Łabędź - płk

Druk. ZU

Nr ks. 0225/0261/WW



44379  
BIBLIOTEKA MATHONIANA  
ul. ...  
Sieradz